

Tijdschrift voor Tandheelkunde

MAART 1934

XLI JAARGANG AFLEVERING 3

DE MAATSCHAPPIJ-VERGADERING

Voor de tweede maal krachtens de nieuwe regeling werd in de maand Januari de officieele Jaarvergadering te Utrecht gehouden, in hoofdzaak bestemd voor de afdoening van die aangelegenheden, welke het resultaat vormen van de normale levensverrichtingen in den loop van een jaar werkens der maatschappij-organen.

Ook nu viel over de belangstelling niet te klagen: toen het D. B. met een deel der hoofdbestuurders achter de groene tafel om half vijf plaats nam, vond de voorzitter voor zijn openingsrede een gehoor van bijna honderd leden. Over den inhoud van *Nord's* presidential address kan dit overzicht kort zijn (elders in dit nummer vindt de lezer volledige informatie); de tandheelkundige nood der tijden vormde het thema. Aan de voornaamste elementen in die rede, n.l. overmatige toename van het aantal aanstaande tandartsen en de daaruit groeiende wanverhouding tusschen het aanbod van en de vraag naar tandheelkundige hulp, mitsgaders de lijdelijke houding der regeering ten aanzien van de onbevoegde uitoefening, heeft ook de dagbladpers aandacht geschonken.

Na het jaarverslag van den secretaris, dat, naar men bereids heeft kunnen lezen, niet in mineur gecomponeerd was: het ledental en de werkzaamheden nemen gestadig toe, werd meteen de consequentie van het laatste verschijnsel

aanvaard: zonder slag of stoot ging het voorstel tot verhooging van de contributie er door!

Ook de afdeelinverslagen, gelijk zij in druk waren verschenen gingen onbesproken onder den hamer door. Pas bij de jaarverslagen der verschillende commissies kwam er ietwat meer leven in de brouwerij. Op de balans van het Steunfonds komt n.l. een post voor van f 2000 als „reserve voor bizonder ondersteuningsfonds 1933/'34". Naar *Visser* toelichtte was die bestemd om steun te verleen aan buitenlandsche tandartsen van Nederlandsch origine doch met buitenlandsch diploma, wien elders het bestaan onmogelijk was gemaakt op grond van raspolitieke overwegingen. Tegen de besteding van steungelden aan anderen dan leden der Mij. hadden *Parmet* en *Berman* bezwaar; eerstgenoemde achtte het met het oog op de toekomst niet verantwoord om hulp te geven aan personen voor wie het Steunfonds, streng genomen, niet bestemd was, terwijl voor de leden later dringender hulp wel eens noodig kon blijken. Laatstgenoemde beschouwde het Steunfonds alleen bestemd voor Nederlandsche collega's waartoe de betreffende personen niet gerekend konden worden. De *Voorzitter* erkende de juistheid der bezwaren, maar stelde voor om (nadat *Bruske* had verzekerd, dat hiermede geen precedent was geschapen en alleen uit de eerste, hooge nood was geholpen) een en ander aan de prudentie van de beheerende commissie over te laten, waarmee de vergadering accoord ging.

De verslagen der overige commissies gaven weinig aanleiding tot op- en aanmerkingen. Alleen deelde de *Voorzitter*, naar aanleiding van het verslag van de commissie voor beroepsethiek mede, dat bij het D. B. middelerwijl een ontwerp-code voor het beroepsfatsoen was ingekomen en dat tegen de zomer-vergadering een desbetreffend voorstel van het H. B. kon worden tegemoet gezien.

Na de diner-pauze werden allereerst de periodiek aftredende leden van den Raad van Beroep n.l. Sanders, Holthaus en Buisman herkozen. De verkiezing van een lid van de be-

sturende commissie van het Steunorgaan werd uitgesteld tot de volgende bijeenkomst om de afdelingen gelegenheid te geven tot het stellen van candidaten. De *Voorzitter* gaf vervolgens een exposé van den stand der onderhandelingen met de Mij. tot bevordering der Geneeskunst inzake meerdere samenwerking op ziekenfondsgebied. Naar aanleiding van op de vorige vergadering geuite klachten over het gemis aan gelijkberechtigtheid van aan de Maatschappij-ziekenfondsen werkende tandartsen ten opzichte van de daaraan verbonden medici, had het D.B. het Dagelijksch Bestuur van laatstgenoemde organisatie weten te overtuigen van de wenschelijkheid eener regeling waarbij aan de gerechtvaardigde verlangens der tandartsen werd tegemoet gekomen. In vriendschappelijke onderhandelingen was een overeenkomst ontworpen door de huisartsen-commissie dier Maatschappij met de C.Z.C. welke bereids in beginsel de goedkeuring van beide hoofdbesturen had verworven. Uit het ter vergadering voorgelezen ontwerp zij hier opgeteekend, dat uitsluitend leden der beide organisaties zullen worden toegelaten, onder vigeur van vrije tandartsenkeuze en plaatselijke regeling der honoreering. Voor oprichting van ziekenfondsklinieken is toestemming der ter plaats gevestigde tandartsen noodig. Wanneer deze regeling haar beslag zal hebben gekregen zal een groote stap naar eenvormige regeling over het geheele land zijn gedaan. Blijven natuurlijk over de op particulier initiatief gestichte fondsen waarover *Mej. Mulder* zich beklaagde; de *voorzitter* kon haar niet troosten, wijl daar voorshands weinig tegen te doen is.

In bespreking kwam nu het voorstel van de commissie ter reorganisatie van de hulpverschaffing aan den middenstand. Als consequentie van het te Bergen aan Zee aangenomen tweede rapport, alwaar de commissie opdracht kreeg voor het ontwerpen van een tarieflijst voor de verrichtingen welke in die hulpverschaffing zijn begrepen, had zij in haar aanvullende rapport een concept-tarief aangeboden, waarmede het H. B. zich had vereenigd en dat, naar met nadruk

werd vermeld, alleen voor de hoofdstad was bestemd. Ter inleiding van de gedachtenwisseling schetste de *voorzitter* de moeilijkheden waaronder het in de bijlagen bij den beschrijvingsbrief afgedrukte tarieflijstje was tot stand gebracht. Met name had men in Rotterdam groote bezwaren in verband met de aldaar reeds lang bestaande tariefnormen, die door de officieele middenstandstarieven danig in het gedrang zouden komen. Voorzitter en secretaris hadden echter op een daartoe met de Rotterdamsche afdeeling belegde vergadering kunnen toezeggen dat bij verdere uitbreiding van het middenstands-instituut met reeds bestaande toestanden rekening zal worden gehouden. Ook de misvatting dat een Amsterdamsch tarief naderhand aan de andere afdeelingen zou worden opgedrongen, kon de voorzitter neutraliseeren met te wijzen op de genesis van de middenstandshulp; aan de afdeeling Amsterdam was verzocht deze materie, die daar al jaren een onderwerp van studie uitmaakte, onder handen te nemen, mede omdat in de hoofdstad de honoraria in het algemeen het hoogst zijn en een regeling voor den middenstand op lagere tariefbasis elders gemakkelijk kan worden aangepast omdat verlagings der normen beter gaat dan het omgekeerde.

Margadant als voorzitter der commissie zette (in antwoord op een vraag van Sanders) de verdere plannen uiteen. Gewapend met de lijst der vastgestelde vergoedingen zal zij contact zoeken met daarvoor in aanmerking komende organisaties van middenstanders om te kunnen toonen dat het ontworpen systeem van rationeele systematische behandeling valt binnen het financieele bereik van de groep waarvoor het bedoeld is. Mocht in Amsterdam de proef genomen worden en slagen, dan zou een en ander als voorbeeld kunnen dienen voor andere steden en afdeelingen om in denzelfden trant te werk te gaan. Ten overvloede zegde de *Voorzitter* toe, dat bij de pogingen tot verwezenlijking met behoedzaamheid zal worden te werk gegaan. Na nog eenige opheldering werd het voorstel aangenomen en de commissie gemachtigd

haar voelhorens uit te steken. Hoe huiverig — na alle discussie — velen nog tegenover dit novum op sociaal tandheelkundig terrein staan, bleek bij de uiteindelijke beslissing: tegenover 36 voorstanders stelden zich 14 tegenstemmers, terwijl 33 aanwezigen de verantwoordelijkheid voor een uitspraak niet aandurfd en geen kleur bekenden. Het antwoord is thans aan de praktijk.

De nieuwe statuten zijn iets langer dan een jaar in werking en reeds bleek wijziging op bepaalde punten urgent. Zoo ten aanzien van het beroepsrecht bij deballotage, dat de algemeene vergadering tot tweede instantie promoveert. Deze taak zal volgens de voorgestelde (en vlot aangenomen) wijziging op het hoofdbestuur worden overgedragen, welk college daarvoor beter geschikt is en voldoende waarborgen biedt voor een deugdelijke, laatste beslissing. Meer stof tot algemeene beschouwingen en critiek gaven de wijzigingen met betrekking tot de bindende besluiten en de rechtspraak. Ten aanzien van het eerste werd voorgesteld om het H. B. de bevoegdheid te verleenen om in, naar zijn oordeel spoedeischende gevallen bindende besluiten te nemen, welke onmiddellijk rechtsgeldig worden tot aan het tijdstip waarop de algemeene vergadering verder zal beslissen. Op een dusdanig „voorloopig” b.b. zijn (naar *Mr. Nord Thomson* van Eupen inlichtte) dezelfde sancties van kracht als op de langs officieelen weg tot stand gekomen b.-besluiten. *Visser*, wien de machtsuitbreiding van het H. B. ietwat groot voorkwam, wilde voor den geldigheidsduur een termijn stellen waarbinnen dus de algemeene vergadering zich dienaangaande zou moeten uitspreken, doch de *voorzitter* verwierp dit denkbeeld op praktische gronden vanwege de bezwaren (ook financieele) aan een bijzondere vergadering verbonden. De „sterkte” van het H. B. — 25 man — was immers voldoende waarborg tegen overijling. Ter tegemoetkoming aan hen, die uit onwetendheid een b.b. zouden overtreden wisten *Holthaus* en *Roosendaal* te bewerken, dat het opleggen van een geldboete facultatief gesteld werd.

Het voorstel tot overbrengen van de regeling der rechtspraak van de statuten naar het huishoudelijk reglement kon *Sanders'* instemming niet verwerven; het motief in de toelichting opgegeven n.l. gemakkelijker gelegenheid tot eventuele wijziging bij gebleken behoefte, achtte hij ondeugdelijk en beteekende niet minder dan een „omwenteling” in de collegiale rechtspraak, waarbij het prestige eener statutaire regeling werd prijsgegeven zonder dat er iets voor in de plaats kwam. De afdeling Amsterdam was van oordeel dat de principes der rechtspraak juist niet gemakkelijk gewijzigd mochten worden, alleen bij dringende noodzaak, welke hem bij dit voorstel niet gebleken was. *Mr. Nord Thomson* daarentegen beriep zich op een overeenkomstige regeling bij de Mij. tot bevordering der Geneeskunst, waar de geheele rechtspraak in het huishoudelijk reglement werd omschreven. Ter staving van de urgentie eener wijziging wees hij op de ontoereikendheid der statutaire bepaling inzake de voor berechting in aanmerking komende handelingen van leden; zoo zijn onbehoorlijke handelingen, die de beroepswaardigheid niet rechtstreeks raken, er niet onder te brengen. Daarom streefde de juridisch adviseur naar een ruimere bepaling, die, naast inbreuken op de beroepswaardigheid, ook andere onoirbare handelingen zou bestrijken. Gelukte dit, dan was het niet buitengesloten dat na zekeren tijd ook een dusdanig artikel weer uitbreiding behoefde. De voortdurende verandering der omstandigheden bracht dit met zich mee en daarom moest aanpassing der rechtspraak niet bemoeilijkt worden door regeling in de statuten, die niet zoo gemakkelijk gewijzigd kunnen worden als het H. R. Ter meerdere geruststelling kon hij er aan toevoegen dat de uitspraken van de rechtscolleges der Mij. tot bev. der Geneeskunst door den burgerlijken rechter executoir verklaard zijn. Ten slotte duurt wijziging van statuten lang en vaak is spoed gewenscht. Al deze overwegingen hadden het H. B. tot dit voorstel geleid.

Sanders, erkennende de wenschelijkheid eener ruimer bepaalde berechting, achtte dit eerder een motief om een wijzi-

ging met meer zorg onder het oog te nemen dan om heil te zoeken in een gelegenheid, die zulks gemakkelijk maakt en ontried dan ook om de desbetreffende bepalingen uit de statuten te lichten.

De *Voorzitter* viel Mr. Nord Thomson bij en achtte het uitgesloten om de telkens voorkomende nieuwe gevallen bij voorbaat in eenige redactie te omvatten. Ook het bezwaar tegen een regeling bij huishoudelijk reglement kon hij niet inzien, daar aan de rechtspraak zelf niet te kort werd gedaan. *Visser* daarentegen deelde het standpunt van Sanders en zag in een statutaire regeling een garantie voor de leden tegen gelegenheidsmaatregelen; principieele en belangrijke zaken behoorden in de statuten te worden vastgelegd en daartoe rekende hij ook de wijze van berechting. Waarbij nog kwam, dat een statuten-wijziging met meer waarborgen ten aanzien van de stemmen-verhouding omgeven is, dan voor veranderingen in het huishoudelijk reglement doorgaans gesteld worden, hetgeen vanzelf meerdere stabiliteit verleent.

Mr. Nord Thomson legde er nogmaals den nadruk op, dat in het voorgestelde „aanknoopingsartikel” in de statuten duidelijk wordt bepaald wie de rechtspraak plegen en welke de tuchtmaatregelen zijn, doch dat de uitwerking alleen naar het H. B. werd verplaatst, hetgeen nooit tot gemis aan rechtszekerheid kon leiden. Voor het overige had hij geen bezwaar om ter meerdere beveiliging de voor een statutenwijziging vereischte meerderheid ook van toepassing te verklaren op de aanvullende bepalingen van het huishoudelijk reglement. Niettemin gaf *Visser* er de voorkeur aan om van de onderhavige materie het artikel, regelende de taak der rechtsprekende colleges, zoo noodig gewijzigd, in de statuten te behouden en de uitwerking van het daarin bepaalde (vervat in de overige artikelen) naar het H. R. te laten verhuizen.

Tegen deze overbrugging van de wederzijdsche standpunten had de juridisch adviseur geen bezwaar en daar-

mede werden de voorstellen van het H. B. aangenomen *).

Hiermede was om 11 uur een groot deel der agenda afgehandeld, zoodat het mogelijk bleek om nog denzelfden avond gereed te komen. Om echter de leden die Zondag nog mochten verschijnen niet voor de gesloten deur te laten komen en ook de rondvraag alle recht te laten wedervaren werd besloten het restant van de werkzaamheden tot den volgenden morgen te bewaren.

Met de bespreking van het rapport van de commissie ad hoc inzake het incasso-bureau van de Mij. werd des ochtends de bijeenkomst ingeluid.

Schutte Sr. deed ter inleiding nog een goed woord voor de denkbeelden in het rapport neergelegd; het toenemende aantal dubieuse debiteuren rechtvaardigde de instelling van een centraal bureau, waarvan het moreele effect niet onderschat moest worden vooral wanneer alle leden zich daarbij eigener beweging aansloten. De winst zou als reservefonds beschikbaar blijven om in principieele kwesties (b.v. het recht op vergoeding voor een behandelingsplan met kostenopgaaf) een uitspraak tot in hoogste instantie te verkrijgen. *Berman* ondersteunde dit betoog en zag bovendien in een centraal bureau het middel om in het geheele land een overzicht te krijgen inzake het euvel der wanbetaling.

Mr. Nord Thomson stelde voorop, dat het incasso-bureau geen commercieele instelling bedoelt te zijn en dus geen winst beoogt. Alleen wanneer alle leden der Mij. tevens lid waren van het bureau zou een bloeiende instelling geschapen kunnen worden, omdat een eigen bureau de zekerheid biedt dat ook kleinere vorderingen met meer succes dan gewoonlijk worden behandeld. De commissie schreef immers, dat de leden door hun contributie een onderlinge verzekering sluiten tegen de kosten van eventueele rechtsbemoeiing, waartoe de

*) Het door de afdeling Utrecht ingediende voorstel tot wijzigingen in de redactie van de doelstelling der Mij. (art. 2), hetwelk bij het H.B. geen genade had kunnen vinden, was reeds eerder ingetrokken.

particuliere incasso-bureaux praktisch nooit overgaan doch zich uitsluitend bepalen tot het innen van vorderingen, die zich op de gewone wijze laten afwikkelen. In het rapport was een systeem ontworpen, waarbij er naar gestreefd zal worden om alle ingediende vorderingen te incasseeren. Een verder voordeel was gelegen in de gegevens waarover het bureau na verloop van tijd beschikt met betrekking tot slechte debiteuren, die thans in de plaats hunner inwoning vaak meerdere slachtoffers onder de tandartsen maken, wat door informatie in de toekomst zou kunnen worden voorkomen. Aan de hand van zijn eigen materiaal kwam de juridisch adviseur tot de overtuiging dat de wanbetaling in de tandheelkundige praktijk groote afmetingen moet hebben aangenomen. Men moest voorts niet onderschatten dat een centraal bureau weldra over een tandheelkundig-juridische praktijk op dat gebied zou beschikken, wijl na zekeren tijd alle gevallen „schon da gewesen” zullen zijn en dus bekend is hoe moet worden gehandeld.

Visser vreesde, dat er ook wel eens vorderingen zouden worden ingediend, die door den patiënt niet als redelijk worden erkend en wenschte een instantie ingeschakeld te zien, die in geval van protest een onderzoek zou instellen. *Sanders* ging in dezen gedachtengang verder en vroeg wat gedaan moest worden met vorderingen, die, bij het bureau ingediend, door den rechter werden afgewezen. In dit laatste geval zou op de Mij. het odium rusten dat zij ongerechtvaardigde vorderingen voor haar leden liet innen. Het voorgestelde verplichte lidmaatschap vond hij in de eerste plaats een unfaire concurrentie de particuliere incasso-bureaux aangedaan en voorts een onredelijke verplichting ten aanzien van die leden, die zelden of nooit vorderingen hebben en liever geen rechtszaak beginnen. De Mij. overschreed de grenzen harer bemoeiingen door zich met de particuliere aangelegenheden der leden in te laten. De *Voorzitter* daarentegen achtte het uitgangspunt der commissie principieel juist, wijl het niet aangaat dat de tandartsen als geheel, belangrijke

bedragen ongeïnd moeten laten, omdat zij tegen de kosten en de soesah opzien. Dat het H. B. geen praeadvies had gegeven was omdat het, evenals *Sanders*, bezwaar voelde om deze bemiddeling den leden op te dringen. Mochten veel leden er evenzoo over denken, dan zou het niet oirbaar zijn de incasso imperatief te regelen. De beweerde unfaire concurrentie kon de praeses niet erkennen wijl hier de gelegenheid werd aangeboden om zonder kosten een procedure mogelijk te maken. Ook *Mr. Nord Thomson* ontkende zulks, daar niemand gehouden zou zijn om zijn vorderingen over het bureau te laten loopen. Hier was alleen sprake van een voordeel door de (verplichte) contributie verkregen, waarvan men al dan niet gebruik kon maken.

Conform de bedoeling der commissie wilde het H. B. alle overhaasting vermijden en pas na een gunstige uitspraak der vergadering, ten aanzien van de denkbeelden der commissie, de aangelegenheid in de afdelingen doen behandelen. In de zomer-vergadering kon dan tot definitieve plannen worden besloten. De commissie, bij monde van *Brugman*, was zelfs bereid om, tot meerdere bedachtzaamheid, bij referendum te laten beslissen, opdat niet een kleine meerderheid ter vergadering tot een door weinigen gewenschte oprichting zou besluiten.

Wordt bij het desbetreffende agenda-punt: de plaatsbepaling voor de zomer-vergadering, doorgaans de keuze aan het D. B. overgelaten, dat zich verder in stilzwijgen hult, ditmaal was de *voorzitter* iets mededeelzamer en kondigde meteen het besluit aan tot viering van het vierde lustrum in Friesland, de eenige provincie waar men nog nooit was bijeengekomen. *Brugman* bepleitte een minder excentrische landstreek terwille van de jonge collega's. De *Voorzitter*, gesterkt door de ervaring, dat de belangstelling in de periferie zeker niet onder doet voor die in de centra, vroeg en verkreeg plein pouvoir om conform het voornemen te handelen.

Voor de gebruikelijke „rondvraag” bleek ten slotte nog voldoende stof tot opmerkingen overgebleven. *Sanders* open-

de de rij der sprekers door de leiding der Mij. aan critiek te onderwerpen, in het bijzonder voor wat betrof het tekort aan schriftelijke voorbereiding van belangrijke onderwerpen. Zoo had hij bij het voorstel tot contributie-verhooging (belangrijk vooral in de huidige omstandigheden) elke toelichting gemist. Ook de invoering van een bezoldigd secretariaat van de C. Z. C. en van vacatiegelden voor de leden der commissie was een afwijking van de tot heden gevolgde gedragslijn. Voorts was zonder nadere verklaring f 1000 gevoteerd voor een onderzoek naar de resultaten der schooltandverzorging en hij vroeg wat men met dat onderzoek beoogde. Ook het ontbreken van een praeadvies met betrekking tot het centrale incasso-bureau had andere verwachtingen gewekt dan met de mededeelingen van de hoofdbestuurstafel overeenstemde. Dan leek hem de volgorde in de voorbereiding van het tandheelkundig middenstands-vraagstuk in strijd met een goede leiding, die van het H. B. moet uitgaan. Bij een schriftelijke voorbereiding in goeden vorm zou het niet kunnen voorkomen, dat het belangrijkste deel der agenda zoo snel was afgedaan als den vorigen avond. Hij vreesde verslapping van de leden bij een te groot vertrouwen in het H. B. vooral bij diegenen, welke niet ter vergadering plegen te verschijnen en ook in geschrifte niets thuis krijgen.

Visser beklagde zich, dat aan de argumenten in de afdeelingen naar voren gebracht, op de vergadering van bestuurszijde zoo weinig aandacht werd besteed en zou het goede politiek achten, dat vanaf het podium een ontzenuwing of erkenning werd vernomen.

De *Voorzitter*, goed geluimd, n'en déplaise de critiek, ontkende de gegrondheid van *Sanders'* aanmerkingen niet, alleen was de door laatstgenoemde voorgestane werkwijze praktisch onuitvoerbaar, wilde de praeses niet onder de werkzaamheden bezwijken. Behalve dat, schoot de voorbereiding niet te kort, wanneer men ook nog iets voor de vergadering te vragen wilde overlaten. Dat niemand het noodig oordeelde om tegen de contributie-verhooging te opponeeren was voor hem

het bewijs dat men uit de stukken van de noodzakelijkheid overtuigd was geworden. De toelage voor het secretariaat van de C. Z. C. en de invoering van een bescheiden vacatie voor de leden dier commissie waren bedoeld als een blijk van waardeering, in het bijzonder voor de leden uit de periferie, die het thans minder moeilijk wordt gemaakt om daarvan deel uit te maken, wilde men ook van de inzichten van de provincie kunnen nemen. De voorbereiding liet naar 's voorzitters overtuiging niets te wenschen over, getuige de behandeling van het incasso-bureau vraagstuk, dat thans nog eens in de afdelingen komt. Inzake de gewraakte werkwijze, waarbij de onderwerpen via de afdelingen het H. B. bereiken, beriep de voorzitter zich op de onmogelijkheid om het uitgebreide hoofdbestuur meer dan eenige malen per jaar bijeen te roepen, ook al vanwege de daaraan verbonden kosten. Om tijdsverlies te voorkomen drong de urgentie vaak tot deze volgorde, die ook het H. B. als doeltreffend erkende. Tengevolge van de sterke groei van het ledental heeft zich het H. B. ook belangrijk uitgebreid en gevormd tot een soort rompparlement, waarin alle meeningen vertegenwoordigd zijn en waaraan het D. B. gelegenheid heeft zijn beleid te toetsen. De autonomie der commissies, bestaande uit vertrouwensmannen en deskundigen, is zoo ruim mogelijk gehouden en zij zijn beter op de hoogte dan het D. B. Zoolang het laatste de overtuiging behield dat alles goed loopt, voelt het zich safe. Het uitblijven van conflicten, ondanks alle moeilijkheden, was den voorzitter een bewijs, dat het een juist gevoel heeft voor wat er in de Mij. leeft en dat het met de leiding en voorbereiding nogal schikte. Het door Visser gestelde gebrek aan aandacht gaf den leden het recht om, zoo zij zich te kort gedaan voelden, over de betreffende kwesties ter vergadering hun inzichten nogmaals naar voren te brengen. Gelijk men ziet was de praeses in het geheel niet uit het veld geslagen en handhaafde, in de beste stemming, het werksysteem der laatste jaren!

B.